

TIMISIANA.

Foia pentru trebuintele poporului roman.

— Viétia prin lupta! —

Apare in fie-care dumineca.

— Lupta pentru viétia! —

Pretul: Pentru Austro-Ungaria:

pe un an hetroz 4 ft. — pe 1/2 de an 2 ft. — pe 3 luni 1 ft.

Pentru strainatate:

pe un an 14 franci. — pe 1/2 de an 7 fr. — pe 3 luni 4 fr.

Un numer costa 10 cr.

Anuntiuri se publica cu 6 cr. de sir pentru fie-care publicare si 30 cr. timbru.

Redactiunea si administratiunea fôiei e in Timisióra (Meier-

höfe, Schwanengasse 49) unde sunt a se adresa fôte correp-

pondintiele pre cum si banii de prenumeratiune.

Manuscripte nefolosite nu se retrimit.

Epistole nefrancate nu se primesc.

La finea anului.

Dupa mare si neobosita lupta a barbatilor invetiati români, in frunte cu neuitatul si fericitul Mitropolit Andrei Baron de Siaguna, noi romanii gr. or. — inainte de 16 ani — am dobândit o frumoasa lege bisericesca, adeca: am capatat dreptul de a ne ocarmui noi senguri in cele bisericesci-scolare, pe bas'a legii numite „statutul organic.“

Statutul organic ne-au dat dara frumoase drepturi bisericesci, si acelea drepturi sunt puse si in man'a plugariului!

Nu am fi drepti déca nu am recunósce cumca in timp de 16 ani, partea cea mai mare a plugarilor nostri nu au invetat inca a cunósce aceste drepturi, si nu le scie pretiui.

Sunt inca multe comitete parochiali nepasátore fatia de acésta lege frumoasa, care nu si implinesc chemarea lor conform statului.

Cunosc comune, unde presiedintii comitetului paroch. nici nu mai conchiama membrii la siedintie, eara unde se face acést'a membrii nu ceretéza siedintiele.

Prin acést'a nepasare si neinteresare nu aratam alta decat despretuire fatia de legea castigata cu multa lupta, si dovedim, ca noi nu suntem demni de drepturile date nóua, de a ne cármui noi afacerile nóstre, dupa placul nostru.

Pana ce nu am avut aceste drepturi, ne pareau reu, daca socotile bisericesci le facea preotul cu epitropul, si éra numai densii le si revidueau. Éra cand venea protopopul la revisiune, éra numai preotul cu epitropul si mai unii eumeti ai satului erau presenti. Si, de si protopopul de multe ori nici nu gustá din pranzul ce se pregatea cu ace'a ocaziune, totusi in socotéla bisericeii erau pusi in tot anul 15—20 fl. ca spesele pranzului, sub titlul „spesele revisiunei socotilor“.

Astazi de aceste fapte nu se mai intempla.

Astazi noi, prin alesii nostri, prin membrii comitetului parochial reviduim socotile bisericeii, scólei si a fondurilor, dupa aceea éra noi, in sindodul parochial — unde fie care parochian are dreptul a participá, le luam la suprarevisiune.

Fiindea pasim in lun'a lui Decembre, care e cea din urma a anului, in care comitetele parochiali au asi implini ce prescrie §. 21 din statutul organic, mi permit a atrage atentiunea comitetelor parochiali asupra cuprinsului acelui §. care suna:

„Comitetul parochial si va tienea siedintiele, cand va cere trebuintia, ér regulat cu finea lui Iuliu si Decembre a fie-carui an; ca sindodului parochial ce se tiene in lun'a lui Ianuarie se-si póta asterne raportul general despre averea miscátore si nemiscátore a bisericeii, scólei si fondurilor, ratiociniul anual, precum si un proiect despre spesele bisericeii, scólei si ale fondurilor pre anul viitoriu.“

Carii sunt membrii in comitetele grijasca dara a se presentá la siedintia si fie cu atentiune la obiectele puse la desbatere.

Precum la acésta siedintia asia si la ori care alta, cand suntem conchemati, se participam in numer complet!

Eara in siedintia, daca vreun membru propune ceva, fie propunatoriul preot, invetiatoriu sau plugariu, se cugetam bine asupra propunerei, — si chiar se fim maniosi cu persón'a propunátore, daca propunerea este in interesul binelui comun, se o primim! Se lasam dusmani'a la o parte cand e vorb'a de interes general.

In siedintie se ne purtam cuviincios, pre dnii preoti si invetiatori, se nui numim Tu, ci se le dam cinstea cuvenita.

Daca póte plugariul pre arendasiul satului, si pre cel ce umbla cu flueritia se'l tituleze „jupáne“, pentru ce se nu póta dice: Domnule preot, Dle invetiatoriu?! —

In fine sciind eu, cumca de re-

gula, cu finea anului se renoesc obligatiunile bisericeilor, — cred ca face bun servitiu comitetelor si epitropiilor, facandule atente la urmatórele.

Pe obligatiunile care se renoesc séu se fac de nou, intre rendurile unde se cuprinde sum'a intereselor si terminul solvirei, se nu se puna termin hotárit de solvire d. e. cu procentele de 8% dela suta pâna la 31. Decembre 1886, ci se se dica: cu 8% „dela acest termin pâna la ziu'a solvirei.“ Fiind obligatiunea asifeliu instruata, nu va fi de lipsa a se renoi in tot anul, si totusi acel capital va fructificá interese, pâna la ziu'a solvirei. — Si din punct de vedere economic este bine se facem asia, pentru ca nu trebuie in fie care an timbre si spese pentru renoire.

Obligatiunea care nu este renoita de 5 ani, daca devine inprocesuata, pre 4 ani nu se va judeca creditorului interese, pentru ca: in intielesul obligatiunei, debitoriu (datorasiul) s'a deobligat numai pana la termin a solvi interese.

Deci unde se mai afla obligatiuni cu terminul espirat, se se renoésca astfel, ca se nu remána afara acel deobligamént referitoriu la interese.

Constantin Barbosu.

Protocol

luat in conferinti'a micsta preotíesca si invetiatoréscá dia tractul Belintului, convocata conform intimatului Inalt-preasantiei Sale Domnului Episcop diocesan Ioan Metian, ddul 15/27 Octobrie 1885 Nr. 3825. si tienuta sub presidial parintelui protopresviter si inspector tractual de scóle Georgiu Creeiunescu, in Belintiu, la 6/18 Novembre 1885.

Presenti:

Dintra preoti: Georgiu Babrie si Vasilie Crasiovan capelani in Belintiu, Lucian Si-petian preot in Chiseteu, Georgiu Petroviciu capel. in Budiuti, Román Secosian preot in Ictar, Nicolau Martinoviciu preot in Topolovetiu, Pompeiu Dorc'a preot in Siustra, Nestor Badescu preot in Dubochinadasiu, Ioan Lazarescu par. si Iosif Lazarescu capel. in Gruin, Dionisiu Popescu par. si Pavel Stoica cap. si inv. prov. in Jabar, Andronic Magieriu si Georgiu Mus-

tatia preoti in Ohabaforgaciu, Georgiu Petroviciu preot in Ficatar, Petru Micaescu capel. in Dragoiesci, Stefan Carabasiu preot in Balintiu, Georgiu Aurariu preot in Cutina, Adam Ros'a paroch si inspector scol. in Leucusiesci, Dimitrie Mioc preot in Rachita, Dimitrie Morariu preot in Babsia, Ioan Negru preot in Fadimac si Damaschin Gerga preot in Padurani. —

Dintra invetiatori: Damaschin Gerga din Belintiu, Petru Aga din Budintiu, Virgiliu Amandia din Ietar, Vasiliu Cornea din Siustra, Paul Baran din Gruin, Liviu Dorca din Costeiu, Vasiliu Cimponeriu din Ohaba-forgaciu, Traian Unipan din Ficatar, Ioan Bulgia din Dragoiesci, Traian Cebzan din Cutina, Georgiu Bota din Leucusiesci, Ioan Stefanoviciu din Monostor, Maria Damian invetiatoarea si Lazar Oprin invetiatoriu in Rachita, Titu Popescu din Paniova, Damaschin Micul din Babsia, Parteniu Lazar din Fadimac, Damaschin Adam din Padurani, si Stefan Damian din Ohabalunga.

Dintra epitropi: Ilie Bucovan din Budintiu, Dionisiu Lazar din Ietar, Traila Macsim din Mélynádasiu, Vichentie Borlovan din Jabar, Serafim Sliesiu din Ohaba forgaciu, Nicolae Lera din Padurani, Georgiu Birijeau din Paniova, si Ioan Velicu din Ohabalunga; cá notari: Iosif Lazarescu preot in Gruin si Paul Baran inv. in Gruin.

Dupa celebrarea „chiamarii d'uhului sant“ in biseric'a locala, adunandu-se toti cei presenti in sala clasei II. a scolii din loc: presidiul prin o cuventare acomodata, saluta pre membrii presenti, si dupa ce a facut o revista detaliata despre rezultatul visitatiunii sale canonice de estimp aretând adunarii scopul intruniri de astediu: Declara sediti'a conferintiei de deschisa, recerand pre parintele Iosif Lazarescu si invetiatoriul Paul Baran a ocupá posturile de notari.

I. Dandu-se cetire mai suslaudatului intimat archieresc, prin carele se recomanda spre rezolvire, temele referitorie la aflarea modului si a midilócelor, pentru latirea luminei si culturei in poporul nostru:

Conferintia unanim esprima Inaltpreasantie Sale Domnului Episcop diecesan Ioan Metian, profund'a sa recunoscintia si multiamita, pentru neobosit'a Sa activitate si invepaiatul seu zel, ce Inaltul Prelat inca dela inceperea archipastoriei Sale, neintrerupt desvólta pe tóte terenele nóstre bisericesci, scolare si economice; urandu-i viatia indelungata si fericita!

II. Presidiul pune intrebarea, déca voesce conferintia a rezolvi — inca in sediti'a de astadiu — tóte temele cuprinse in mai suslaudatul intimat; séu numai pre cari le va aflá de urgente?

Conferintia considerând, si afland tóte temele de fórte importante si urgente: unanim decide ca dupa potintia va re-

solvi tóte temele indicate in intimatul archieresc.

III. Punându-se deci la ordinea dilei tem'a de sub punct. 1. referitória la bun'a intielegere intra factorii conducatori, adeca preoti si invetiatori, precum si intra acestia si popor: si din reportul presidial cu durere constatandu-se, ca si in acest tract mai sunt comune, unde preotii nu armoniéza cu invetiatorii — buna-ór'a in Mélynádasiu Crivobara, Chechesiu, Bunea, Rachita, Dubesci si Iersnic; éra in Chechesiu si desclinit in Rachita preotii nu armoniéza nici cu poporeniilor lor; si considerand cá preotii si invetiatorii sunt parintii si luminatorii poporului; éra ca atari au chie-marea, si chiar cea mai sánta datorintia, nu numai cu frase góle a invetia poporul, ci si ai premerge insisi cu esemplul bun; intarind adeca invetiatur'a lor, cu propriele lor fapte bune si portare morala; si avend in vedere cá ur'a, certele si frecarile intra factorii conducatori, nici când nu pot produce ceva folositoriu, bun si frumos; din contra au o influentia fórte desastrosa asupra tuturor trebilor nóstre bisericesci, scolari si economice, si deschilinit asupra moralitatii publice:

Parintele protopresviter tractual este recercat, si in viitoriu a petrece cu cea mai viua atentiune, tienuta fiecarui preot si invetiatoriu si din acest punct de vedere; si indata ca va observá in vr'o comuna neintielegere intra preot si invetiatoriu, séu intra vre'unul din acestia si popor: numai decet se caute a delaturá reul acesta, fie chiar — la cas de lipsa — si cu delaturarea celor vinovati din posturile lor; de sine intielegéndose, cá aceste mesuri disciplinare sunt a se lua si facia de preotii ori invetiatorii — déca nu se vor indreptá — din mai sus numitele 7. comune.

Afara d'aceea si in viitoriu se se sustiena usul deja introdus in acest tract, cá adeca preotii se fie indatorati, — peste tot timpul anului scolastic, — in fiecare septemána se cerceteze cel pucin de 2-ori, scól'a, sub órele de prelegere, spre a se convinge — cá director local, — déca scól'a se afla in ordine, curatita si din destul aerisata, déca pruncii si fetitiile cercetéza scól'a regulat, si déca invetiatoriul tiene regulat prelegerile; si la propunere, - se tiene de planul de invetiament; insemnând apoi in catalog, cati elevi au aflat in scóla, — ce obiect - li s'a propus; apoi ór'a, diua si luna visitarii, cu subscrierea directorului local.

Prin asemenea visitari controlátorie ajungénd preotii in mai dese atingeri cu invetiatorii: si relatiunile intra densii se vor formá mai favorabile si colegiali; éra atunci invetiamentul

poporal neconditiunat va trebui se prospereze.

IV. Referitoriu la tema de sub punctul 2. adeca la aplicarea de invetiatori apti — in statiunile invetiatoresci vacante: Spre ajungerea acestui scop, mai secur s'ar procede déca mai intaiu am incepe cu completarea calificatiunii invetiatorilor actuali mai slabuti. Era acést'a mai usior s'ar poté ajunge, déca Venerabilul Consistoriu ar urma molul usuat — cu fórte bun succes, — in dieces'a Caransebesiului; instituind adeca in mai multe puncte mai insemnate ale diecesei, in decursul ferielor de véra asia numitele „conferintie invetiatoresci“ séu dóra mai bine dis „cursuri de repetitiune“, — sub conducerea asia numitilor „comisari consistoriali“, delegati parte din corpul profesoral dela institutul nostru pre-parandial, parte din corpul invetiatoresc.

In aceste conferintie avend comisarii consistoriali, in tot anul insisi a propune, un anumit obiect de invetiament in cel mai practic mod, éra dupa aceea a si esaminá pre singuraticii invetiatori — pan'atunci, pana nu se vor fi convins, cumca toti invetiatorii sunt pe deplin deprinsi intra propunerea acelu obiect: este cu nepotintia cá si invetiatorii de o calificatiune mai inferióra, se nu-'si póta successive completá calificatiunea lor.

Dara fiindca stagnarea invetiamentului nostru poporal, nu provine atat din necalificatiunea cat mai vertos din neglijentia invetiatoriului; éra acést'a provine din nepasirea organelor nóstre bisericesci de prin comune, facia de invetiamentul poporal va se dica din lips'a de controla:

Se recomanda Venerabilului Consistoriu introducerea „esamenelor lunari“ astfel, ca peste tot timpul anului scolastic, adeca incepand din luna lui Septembre pana la finea lunei lui Maiu, in tóta ultima dumineca ori serbatóre a fiecarei lune, intra slujbe, séu dupa san'ta liturghia, se se tiena esamen cu elevii, din materialul colli-s'a propus — in decursul acelei lune.

La aceste esamene se asiste neconditiunat preotul ca director local cu comitetul si epitropia parochiala, apoi antisti'a cu fruntasii si onoratorii comunali: mai invitand de óspeti, nu numai pe toti credintiosii, cati au fost la sánt'a biseric'a, ci si pre toti parintii scolarilor.

Prin aceste esamene s'ar ajunge nu numai acel scop, cá pre invetiatorii cei neglijenti, i-am impintena la mai multa sirguintia si activitate; éra invetiatorilor celor buni si serguinciosi li-am da cat mai des ocaziune, a-si aretá aptitudinea lor: ci am constringe moralmente si pre organele nóstre bisericesci si comunali, a se interesá mai cu deadinsul de scóla si de invetiamentul poporal.

Éra ajungându-se odata acest scop: de sine va urmă, nu numai frecventarea mai regulata a scólei, ci si inbunetatierea dotatiunii invetiatorilor nostri.

Afara d'aceea, invetiatorii mai stabuti s'ar mai poté calificá si prin aceea, déca domnii inspectori scolari ii vor invita cá se-i insotiésca la esamene, prin comunele cu invetiatori buni.

Mult ar mai contribui la indemnarea si animarea invetiatorilor spre mai multa activitate, zel si perfecti-onare, déca Venerabilul Consistoriu in tot anul dupa primirea repórtelor inspectorali, despre rezultatul esamenelor de véra, ar premiá pe toti aceia invetiatori, carii nu numai au reportat calcul distins cu elevii lor ci si insisi au avut o portare morala esemplaria, si pe lęnga aceea au facut progres laudabil si intru instruirea adultilor, séu si-au castigat merite pentru infiintarea de diferite reuniuni folositoare in comunele lor. Séu — in lipsá de mijlőce pentru premii, — cel puciu a li trimite „decrete laudatoria“ dupa cum a fost acést'a in us sub absolutism; publicându-se in organul consistorial, numele tuturor acestor invetiatori.

In fine főrte mult ar castigá invetiamentul nostru poporal peste tot, si in specia invetiatorii cei mai slabuti, déca V. Consistoriu — si pana la introducerea asia numitelor „confertiintie invetiatoresci“ séu „cursuri de repetitiune“, — ar denumi dintra cei mai buni, mai apti si calificati invetiatori, tot pentru cate 3—4 protoprosviterate cate un „invetiatoriu de model ambulant“, carele peste tot timpul anului scolastic — se fie indatorat a cercetá tóte scólele din cercul seu cate pe 2—3 dile prelegënd insusi din fiecare obiect de invetiament.

V. La tem'a de sub punctul 3. referitoriu adeca la frecventarea cât mai regulata a scólei, din partea pruncilor si fetitiei: conferinti'a recomanda:

1. ca invetiatorii se fie acurati si punctuali, iubitori de lucru, ordine si curatienia; si acést'a se o pretinda si dela elevii lor;

2. se sustiena disciplin'a in si afara de scóla, mai mult prin escitarea ambitiunii nobile intra elevii lor, decât prin pedepse corporali.

3. se nu se multiamésca numai cu aceea cá insémna in catalog absentiele; ci indata ce obsérva ca cutare scolariu lipsesce dela prelegere: numai decat dupa prelegere se-l cerceteze la cas'a parintiésca, spre a erui caus'a absentarii; ceea ce va contribui főrte mult la delaturarea averiunii poporului nostru contra scólei; danduli-se in modul acest'a invetiatorilor ocaziune, a capacita pre parinti scolariilor, despre lips'a si folosul scólei si a invetiaturei:

4. se deprinda pre scolarii sei si in gimnastica, legumarii, olteirea pomilor si a florilor, in albinarii si in metasarit; facënd cu densü — in dilele de recreatiune, — mai adese-ori excursiuni afara din comuna.

5. se introduca „classificarea scolariilor“ la finea fiecarei lune, éra clasificatiunea acést'a se se publice cu ocaziunea tenerii „esamenelor lunari“ recomandate sub precedent, stralându-se fiecareu scolariu la finea anului scolastic un „testimoniu“ formal.

6. ca Venerabilul Consistoriu se binevoiesca a pune la dispusetiunea directorilor scolari locali un fel de „iconutie mici“ ori bilete in diferite colori cu inscriptiunea „Pentru portare buna“, „Pentru portare esemplaria“, „Pentru diligintiã“ „Pentru progres laudabil“ etc, spre ale distribui scolariilor eminenti, cu ocaziunea publicarii clasificatiunii, in esamenele lunari.

7. ca Venerabilul Consistoriu se puna si la dispusetiunea inspectorilor scolari, recuise de scris, opsiore morale, cânti de rugatiuni etc cari se le imparta scolariilor mai distinsi, cu ocaziunea esamenului de véra; in fine.

8. ca si comitetele parochiali in frunte cu onoratiuni din comuna, inca de timpuriu se se ingrijésca — fie prin colecte benevole, fie prin aiectare in spesele cultulu — pentru procurarea de premii, pe sém'a scolariilor diliginti si cu portare buna; buna-óra cu carti scolastice, recuise de scris, tablitie, éra pentru cei mai seraci, si vestiminte ori monete de argint.

VI. Spre ajungerea scopului indegetat in tem'a de sub punctul 4. cá adeca si adultii se póta fi inpartasiti de invetiatura si cultura, conferinti'a recomanda:

1. ca Venerabilul Consistoriu se binevoiesca a introduce la institutul nostru pedagogic-clerical musica instrumentala si cea vocala, ca studiu obligatoriu, pentru toti elevii, astfel, incat la depunerea esamenului de calificatiune: aspirantii la invetiatura ori preotia si din acést'a arta se fie obligati asi dovedi aptitudinea lor, ca apoi ca jitori invetiatori si preoti se fie in stare, — séu la cas de lipsa se póta fi chiar si constrinsi, — pretotindenea — inca si in cele mai mici parochii — a infiintia „coruri vocale“, cari poporul nos-ru dela natura főrte mult iubesc cantarea si deschilnit cantarea armoniösa. Dovida multimea „corurilor vocale“ de curând infiintiate cu mari jertfe materiale.

Prin infiintiarca „corurilor vocale“ nu numai am abraze pre adulti la scóla, unde pe lęnga cantarea artificiösa, pe note se lise propuna si cetirea scrierea si soco'a, eara mai terdü si alte obiecte de invetiament, folositiive pentru economi, ci i-am si dada la curatienia, moderatiune, bunacurintiã, punctualitate, ordine si peste tot la disciplina cand apoi usior s'ar poté infiintia si diferite alte reuniuni si asociatiuni. Devenind apoi cu timpul coristii de fruntasii si conducatori ai comunei: si scólele, precum si bisericile nōstre

vor fi mai bine cercetate, si atunci si invetiatorii si preotii nostri vor fi mai bine dotati.

Afara d'aceea, si in administrarea si manipularea averilor comunali si bisericesci, nu s'ar mai poté comite atatea iregularitati si abuzuri, in dauna si detrimentul bunulu comun

Éra si pan'atunci:

2. ca invetiarii si preotii pe timpul cand poporul nostru nu este ocupat cu lucrul campulu, — se caute — deschilnit in dumineci si serbatori, a aduna la scóla pre toti anultii si cu deosebire pe cei carturari. Pre acestia se-i indemne a contribui cu totii, pentru procurarea de jurnale si carti bune, scrise intr' un limbagiu mai poporal, si deschilnit de cele ce tractéza despre economia.

La asemenea intruniri s'ar da cea mai buna ocaziune invetiatoriulu ca si pre cei necarturari se-i faca carturari, éra preotulu a propaga cultur'a morala. Si acést'a negresit főrte multar contribui nu numai la luminarea si cultivarea poporului nostru, ci si la marirea autoritati si influintiie morale a invetiatorilor si preotilor nostri a supra poporulu, si prin aceea la imbunatatirea sortii tuturor'a.

VII. Scopurile indegetate in temele de sub punctele 5. si 6. fiind numai de a döua mána, adeca putëndu-se acele ajunge, numai dupa ce invetiatur'a si cultur'a se va fi latit si va fi prins bine rade-cini si in cele mai de jos paturi ale poporului; dara si din caus'a scurtimei timpului, facia de materialul important ce ni mai sta nainte de resoltit:

Conferinti'a unanim decide a se reservá aceste döua teme, pe alte timpuri mai acomodate; recomandand totusi preotilor si invetiatorilor, de dupa potintia si imprejurari a desvolta interesarea poporului si in deosebi a onoratiilor de prin comune, facia de institutiunile nōstre esistente, cum sunt: „Alumneul national din Timisióra“, „Alumneul din Arad“ si „Asociatiunea aradana pentru cultura poporului roman“; deschidind colecte, pentru castigarea de ajutória materiali pe sém'a acelor institutiuni, de atat de mare trebuintia si folos pentru poporul nostru.

Apoi fiindca intra isvórele de castig, — maestria comerciul si industria — sunt cele mai rentabile, dara durere si cele mai neglese de poporul nos-ru: se recomanda mai departe preotilor si invetiatorilor a escita in poporul nostru interesarea mai viua, si fatia de aceste isvóre.

VIII. Referitoriu la mai bun'a ingrijire, sporire si asigurare a banilor bisericesci, ce se indegetéza in tem'a de sub punct 7.

Conferinti'a considerand cá ori ce capital, numai atunci se sporesce si maresce, déca este bine, corect si consciintios administrat si manipulat; si considerând cá multele iregularitati

si abusuri ce se comit in administratiunea si manipularea capitalelor noastre bisericesti, provine nu atât din reintia, cat mai vertos din nepriceperea respectivelor organe bisericesti, la administrarea si manipularea de bani, si d'aici apoi din lipsa de controla: roga pre parintele protopop presiedinte :

a) a aretá in mod practic, cum se se pórté diurnalul cassei, protocolul de evidentiá, si cel de licuidare, si cum se se compuna preliminarul si ratiociniul bisericesc. Satisfacându-se, acestei provocari, si din consideratiunea ca o parte insemnata dintra preotii si invetiatorii acestui tract, lip-ese dela acést'a conferintia: parintele protopop se recérea :

b) a desemna inca in decursul acestui an cativa preoti ori invetiatori mai esperti carii in diferite puncte a le tractului se tiena asemenea prelegeri practice despre manipularea si administrarea banilor bisericesti; si pan'atunci inse, a dispune

c) ca eptropiele parochiali se nisúcsa pana la finea fiecarui an, a incassá atat interesele curiute si restante, dupa capitalele bisericesti elocate in obligatiuni, cat si tóte celelalte pretensiuni bisericesti — fara obligatiuni;

d) ca banii bisericesti se nu se mai imprumute, decât numai prin asemnarea comitetului parochial, carele apoi si giréza pentru imprumuturile ce le acordéza. Spre acest scop léngra fiecare obligatiune cuvintios timbrata, va trebui se se alature un estras, din protocolul comitetului parochial prin carele s'a votat acel imprumut, si din carele apriat se se póta vedé numele tuturor membrilor, carii au votat imprumutul; cáci acesti membri reman in obligo si dupa espirarea mandatului, — pana la totala depurare a datoriei bisericesti votata de densii.

e) ca banii bisericesti ce nu se pot imprumutá credintiosilor din comuna, se se depuna la institutul de credit si economii „Timisia na“ din Timisiórn'a, lasându-se pentru trebuintiele neprevédute ale bisericeii, numai óresi careva suma, buna - óra de 10—40 fl. v. a.;

f) ca obligatiunile de pan'acum des pre sume de peste 50 fl. — de dupa pontintia — tóte se se intabuleze pana la finea acestui an abdicându-se tuturor debitorilor capitalele bisericesti, cu termini de solvire — proportiunati cu sumele de detoria, — in rate anuale; ca asia apoi se se póta elocá de nou banii bisericesti, dupa modul indegetat sub lit. d.,

g) ca comitetele par. cel pucm tot la 3 luni se scontreze cass'a bisericeii, si despre rezultat, totdeun'a regulat — si fara nici o provocare, — se faca report la oficiu protopresviteral;

h) ca libelele despre capitalele bisericesti elocate in ori care cassa de pestrare, se se tramita spre mai segura pastrare la Venerabilul Consistoriu.

In fine acést'a conferintia roga

i) ca Venerabilul Consistoriu se binevoéca a dispune, ca — inca din acest an scolastic incepénd, — se se introduca in institutul nostru pedagogic si clerical, propunerea cât mai fundamentala a comptabilitatii; ca asia cel pucm in viitoriu se ni potem acuira manipulantii buni si esperti. Prin acést'a nu numai capitalele bisericesti vor deveni mai bine manipulate, si deci mai fructifere si secure, — ci atunci mai cu usioratate se vor pote pretotindenea infinti'a si diferite reuniuni ori asociatiuni poporale.

IX. Cu privire la tem'a de sub punctul 8. conferintia recomán'da tuturor preotilor si invetiatorilor :

a) ca mai intáu ei insisi se amble curat si cuvintios imbracati, atat acasa cat mai vertos când sunt in functiuni, séu cercetéza tergurile prin orasie;

b) ca asemenea curatienia se observe in familiile si locuintele lor,

c) ca la tóte ocaziunile se caute a plantási in popor — respective scolari, — iubirea de ordine, punctualitate, activitate rationala, pastrare si curatienia atat a corpului si vestmintelor, cat si a locuintelor.

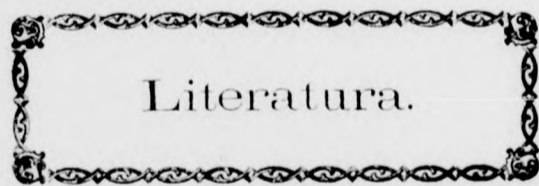
X. Fiind timpul fórte naintat: siedintia conferintiei la 3½ óre dup'a médiadi s'a redicat.

Protocolul de facia s'a cetit si autenticat.

Belintiu 10. Noembre 1885.

G. Creciunescu m. p. protopr.

Josifu Lazarescu m. p. notariu

Literatura.

Comoar'a.

Roman de Ioan Wachenhusen.

24.

(continuare)

XLVIII. Georgina.

Jurnalele au fost marit nenorocirea sub presiunea primei sparieri. Cu totul au perit dóna-dieci de persóne. Cealalti au fost mantuiti.

Multe lucrari se vorbeau despre acést'a nefericire.

Wehrmann se jurá ca primejdia a fost pucésa dia resbunare, indreptata in potriua principalului, nu a muncitorilor. Era gata a pune juramént si pe aceea, ca vinovatul principal a fost Witter, care inse si-a primit pedéps'a, ingropat fiind si el sub ruine.

Spaima mare domnea pretutidenea. Birturile s'au fost inois la porunca lui Wehrmann, ear munc'a — pausá.

Din vil'a baronului nu se audia nimic. Atáta ajunsese la urechile lucratorilor, ca baronul va grigi de familiile nefericite.

Medicul declará starea morbosului de nepericolósa, dar o nóua inbulzala de sánge l'ar pune pe gânduri.

Asia a si fost. Medicul abia dupa o óra a sosit dela locul nefericirei.

Famili'a era desperata. Erhard ca om cu esperintia a facut ce a aflat de bine a face pentru desteptarea tatalui seu, dar acést'a a suces numai medicului.

Georgina statea la picórele patului, si privea neliniscita la tat'a ei.

— Me due! siopti ea, dar se sparia cand observá intre buzele tatalui ei picaturi de sánge.

— Baronul 'si deschise ochii.

— Leonora! dise el cu o vóce lina.

Leonora se apropia de deasul si i-i priusa mána.

— 'Mi aduc aminte! dise el de nou, apoi inchise ochii eara.

— Nu a fost medicul aici? intreba el dupa o pauza scurta.

— Aici sum domnule baron! Sper ca tóte se vor indreptá. Ve rog se fiti linisciti!

Intra de nou o pauza scurta.

— Am vediat cum a aruncat pétr'a asupra mea misionul! continua baronul.

Medicul îi facu semu se se retiena dela vorbire.

— A fost mare nefericirea? . Spuneti'mi adevurul! . Vieti omenesci . . .

— Fórte putine domnule baron!

— Fórte putine? Si a mea? . . .

— O vom tiené-o. Indepartarea a miosiorat puterea petrei svêrlite!

— Witter! . . . El a fost!

— Nu tata! Pre Witter l' au scos de sub ruine — mort! dise Georgina.

— Tu esti Georgino? Porsberg surise.

— Asia dara Witter e mort! . . . Si cealalt?

Porsberg cadú in cugete.

— Multi sunt afara tata, carii cu compati-mire intréba de Dta! dise Georgina.

— Spunele . . . le multiamese . . . me simt mai bine!

Georgina le comunica aceste servitoriali care se ivise in usia. La porunca medicului asiediara pe baronul Porsberg in pat, speránd toti, ca capul familiei se va tamadui.

Ella zebunise cu totul.

Ce se insemne aceste tóte? . . . Admonierea mamei, ca se afla in casa la hoti si talhari, blastemurile audite jos in curte, multimea iritata, nenorocirea mosiului ei . . . Dorea se ceara deslaciri dela tata-so, dar nu cuteza.

Se duse in gradina, dar se spariá si de sgomotul pasilor ei. Chiar voea se se reintórca, cand observá pre Georgina apropianduse de malul riuului. Curiósa, incepú a o urmari. Georgina plecase pe drumul pe care au adus ómenii pre tata-so. Pasii ei erau indreptati spre mine.

— Ce neprecugetare! Ella voi se strige, dar Georgina perise.

Ella ingrigita de sórtea Georginei alergá in casa, si fiind ca cu tata-so nu putú vorbi, s'a dus in chili'a ei.

Georgina a voit se efectueze planul care si la fost croit la audial nefericirei.

S'a dus in chili'a ei, si-a adunat toti banii cari îi avea, apoi si dela casariu a mai cerut o suma frumosica pentru ajutorarea nefericitorilor, si s'a das intre lucratori, într'o adaverata tabera inimica.

Man'a ei resfirá pretutidenea dar si man-

gaere, si nu s'a aflat nici unul care se fi bantuit
f'ea omului odios.

XLIX. Mam'a.

Manedi toti se simtira mai linistiti, car Er-
hard se decis, ca mâne va se plece eatra casa.
Servitoriul îi aduse o telegrama. Era telegram'a
trimisa de Ernest, care sosise eri, dar uitasera se
i-o inmanueze.

Erhard era tocmal gata cu responsul, cand
intra Ella la densul inotita de — Ernest. Ba-
ronul care totdeuna a iubit pre acest tener cu
inima deschisa, l'a primit acuma cu o bucuria
dupla.

Se superara inse amandoi când audira ca si
Ana Porsberg a venit. Inca nu s'au recules din
acesta spaima, cand servitoriul insinua pre dam'a
cea straina.

Toti trecura in odaea de primire. Leonora
si Georgina pasira dupa densii.

Ana Porsberg iritata statea in mijlocul
abiliei, privind cu suris ironic la cei ce intrau.

Erhard se apleca naintea femeii acesteia,
apoi prinse pre Ella de mâna.

— Vreu, ba poruncese se îmi concedi a
duce f'ea cu mine! incepu Ana.

— Poruncesi? intreba Erhard in linisee.

— Mi exercitez dreptul! continua Ana.

— Pe ce se baséza ael drept?

— Nu sum indatorata a 'ti da desluciri!

— Ertare! Nu esci indatorata, dar o poti
face, cand eu, tat'a Ellei o doresc acésta! dise
Erhard cu gingasia. De eri atate nenorociri au
trecut prin casa acésta, locat ai puté fi cu eru-
tiare . . .

— Crutiare! Dar crutiati'm-ati pre mine
cand mi-a-ti invetat f'ea se fie neascultatôre?
striga Ana cu infocare.

— Ertare! Nu e copilul neascultatoriu
atunci, când asculta de poruncile tatalui seu!

— Care putea incepe mai de demult se
porunceasca! Alteam eu nu am venit se respund,
ei se pretind!

— Me rog, pretinde! Ella pana atunci re-
mane la mine, pana ce nu o dac eu napoi!

Ana vediu cum se lipea Ella de tata-so.
Era dara singura. F'ea cautá scut la celalalt.
Hotarita se apropia de Ella.

— Urmeaze-mi! porunci ea

Ella tremura.

— Mama! te rog aibi indurare! Ti faga-
dnesc! . . Ella puse manile la olalta.

— Nu fagadui, ei fi de loc ascultatôre!

Ernest intr' aceste fara voe se apropiase de
Ella. Ingrigit privea la femeia vorbitôre. Man'a
acesteia ajunsese la culme, cand îi dise Erhard:

— Vedi, cá f'ea buna Ella inparte intre noi doi
ascultarea. Te rog a lua in socotintia acest unic
comunism al nostru, déca eu 'i pot suferi! . .

— Ironia acésta scóse pre Ana cu totul din
fire.

— Comunism? Intre noi? — striga ea ama-
rita. Comunism intre mine si o astfel de familia
care si-a farat averea? Intre mine si intre fiul
unui nemernic care a jafuit bisericii, a carui mani
sunt stropite cu sânge omenesc! . . Nici odata!

Cu hotarire pasi spre Ella si o prinse de
mana, ca se o taraesca dupa sine.

In momentul acest'a pasi nainte Ernest
Grünwald indignat de cuvintele maerei acesteia.
Se decis inte, a face intrebuintiare de cele audite
dela Belter. Cu o ténuta constanta pasi naintea
turbatei femei.

Ana Porsberg îi arunea o privire nimicítóre.

In momentul acest'a numai ei doi aveau role, caci
Erhard si celelalte femei loviti de greumentul
acusei, sau fost tras la o parte.

— Permite'mi dômnua, se'ti revoc in memoria
persón'a mea! dise Ernest linisic. Si adeca acuma
me voi presentá intr'un mod neasteptat de dta.
Eu si sor'a mea, amic'a vechia a domnicitale,
suntem legitimi urmatóri a contelui Grönlund, po-
sesorul bisericii pomenite de dta; ba stam in le-
gatura strânsa si cu familia onorabila, acusata de
dta. Acus'a dtale nu o pricep pe deplin, dar in
parte o voi combate. Dômn'a mea, in tenerul cel
necopt, carele odata pentru onórea dtale si-a
riscat viati'a, in ael Ernest Grünwald si in soru-sa
ai se privesci pre urmatórii contelui Grönlund.
Averea acestui Grönlund, — ascunsa in biserica —
arendasiul mosiei, baronul Porsberg a aflat'o, si a
luat'o la sine. Baronul a predat banii acestia tata-
lui meu, tat'a inse l'a inputernicit s'ei manipuleze
mai departe, si la timpul seu se i inparta între
sine si între urmatórii legitimi ai tatalui meu.
Baronul Porsberg a impliuit acésta cu consciintia,
pentru ca cum vedi, banii ia scit folos' bine.
Acuma are chiar de cuget se inparta averea între
mine si între fetele Georgina si Ella, scapanduse
prin acésta de un deobligament, care de ani îi
apésa sufletul . . . Pot se 'ti servesc si cu date
mai lamurite. Ca si pre mam'a acestei fete pla-
cute — adauga el prindind man'a Ellei — te
va interesá a sci, ca baronul Porsberg are dorin-
ti'a, de a vedé averea concentrata in mani unite.
Sor'a mea de sigur va fi multiamita, car ca mama
inbitôre nici dta nu 'ti vei detrage binecuventarea
dela f'ea dtale.

Ana Porsberg statú cateva minute confusa,
fara a puté pricepe intielesul cuvintelor rostite de
Ernest! Dar se reculésa, si voi chiar se raspunda,
cand intrá un servitoriu cu fatia posomorita si
nebagand in séma societatea se apropia de Leo-
nora sioptindu-i ceva la urechia.

— Dumaediule! Si medical unde e? Fatia
Leonorei ingalbeni ca cear'a.

— Durere! S'a dus nainte cu un patrariu
de óra!

— Georgina! . . Tat'a teu! . . Cu aceste
cuvinte esí Leonora pe usia.

Georgina tremurand pleca in urm'a ei; Er-
hard prinse pre Ella de mâna si o trasa dupa
densul; Ernest ne putând pricepe grabirea celor-
alalti remase singur cu Ana. Acésta vedind
spaim'a generala pricepu tóte.

Tremura de mania, apoi stringandu'si pumnii
îi ridica in sus.

— Vetí mai auid voi despre mine! striga
ea scrisnind din dinti, car in momentul urmatóriu
fú afara, lasand pre Ernest singur in salon

L. Unul se duce altul vine.

Ernest amblá iritat in sus si in jos prin
chilia si nu observá pre tenerul care intrase.

— Ertare domnule! Caut pre baronul Pors-
berg! dise acest'a apropianduse de Ernest.

— Pre baronul Porsberg? Pre care?

— Pre Erhard Porsberg care dupa cum mi
s'a spus se afla aici.

— Asia e, dar in momentul acesta nu sciu
unde e! dise Ernest fara vee!

— Atunci voiú asteptá aici sosirea tata-
lui meu!

— Tat'a dtale? . . Asia disesi? Intreba Er-
nest cu mirare. Cine e tat'a dtale?

— Baronul Erhard Porsberg!

— Atunci dta esci . . .

— Joan Porsberg!

Fatia lui Ernest se inseniná.

In ceea chilia de buna seama acuma trece
unul in lumea cealalta, si aici vine altul de acolo

napoi! Cu adeverat dta esci Jonitia cel mult de-
plâns? Dar' ce intreb! Trebuie se te cunose de
loc; ai trasurile Ellei.

— Sor'a mea inca e aici, asia mi-a spus
servitoriul! Tenerul privi in fati'a lui Ernest cu
incredere.

— Da, da! Ce bucuria mare vor avé! Er-
nest strânse man'a tenerului cu pretenia. Dar'
spune 'mi de unde vii? Vorbeau ca te-ai inecat
cu ocaziunea unui naufragiu. Un om care scapase
in viatia a povestit'o.

Jonitia intrista.

— Unul! da, unul a scapat cu mine, si m'a
jafuit când ametit zaceam pe carba; acest'a mi-a
inplantat cutitul in cósia si apoi m'a lasat in
grija sortii!

— Acest'a unul a facut'o? intreba Ernest
cu fatia inflacarata. Mai departe!

— Nisce ómeni m'au aflat acolo, si mult
timp a trecut pana ce m'am putut insenatosiá de
tot! Am plecat apoi in urm'a tatalui meu se cer-
ertare . . .

— O vei capatá! Dar spune 'mi cum s'a
numit misielul acela care a voit se'ti ia viatia?

— Era matroz, numele lui e Belter!

— Francisc Belter! Asia e?

— Asia cuget si eu!

— Misielul! Am cugetat eu de loc! Facut-ai
aratare?

— Da! Consulatul m'a provediut cu bani de
cheltuiala!

— Si acus'a?

— Mi-au promis dispositiunile cele mai emer-
gice!

— Cata vreme e de atunci?

— Cateva luni!

— Asia! . . Dar uitasem a me presentá.
Numele meu e Ernest Grünwald, ataché la con-
sulatura. Poti contá pe mine totdeuna. Acuma
ertare, am se espedez o telegrama, dar la moment
viu inderept.

Ernest lasa pre tenerul Porsberg singur si
pleca. Servitoriul alergau superati prin tóte partile.
Batanul Porsberg tragea pe mórte. Ernest nu
avea grija de aceste. Pe o bucatica de hartia
scriá cuvintele urmatôre: Francisc Belter, in
hotelul regin'a Angliei. Mâne viu se 'mi exprim
cea mai profunda multiamita. La unspredece óre
fi acasa. Grünwald.

Puse in man'a unui servitoriu un galbau, si
l' trimise la statiunea telegrafica.

Cand s'a suit Ernest de nou sus in castel
un servitoriu îi comunica scirea ca baronul chiar
in momentul acest'a a reposat. Familia e necon-
solabila.

Ernest intra in salon se comunice scirea
acésta si cu Jonitia.

Pe usia cealalta intra Ella plangand.

— A morit! dise ea. Si medical cum ne-a
mangaeat adi demineatia!

— Am audit Ello! response Ernest prin-
diendu-o de mana. El a morit dar dumnedieu vi-a
trimis pre altul in loc!

F'ea privi nimita in fati'a lui Ernest.

— Ello! Gelea o va scóte din inim'a dtale
si a baronului o bucuria mare.

Ella nu 'l pricepea.

Jonitia cand audi numele Ella se apropia de
f'ea. Ernest 'l prinse de mana.

— Privesce Ello in fati'a acésta! dise Er-
nest. Nu 'ti revóca in memoria o suveniré? . . .

Ella facú un pasiu inderept.

— Fatia acésta! . . E fatia fratelui meu!
striga ea. Jonitia! Spune tu esci cu adeverat? . .

— Eu sum, si tu esci sor'a mea cea dulce
Ella!

Mult an plans amandoi, inbratiesiati!
— Vino Jonitia, povestesece-mi tóte; pana atunci dl Grünwald va cauta pre tat'a!

Ernest cu un suris de multiamire pleca. Dar ear' se opri.

— Unde e mam'a? intreba Ella privind prin chilia.

Ernest stráuse din umeri.

— Mam'a nóstra e aici? intreba Jonitia. Am cautat'o dar nime nu a scint se 'mi spuna incotro s'a dus!

Ella nu voea se i spuna pentru ce a fost mam'a lor aici.

— Am vediat o femeie esind din castel! continua Jonitia confus.

— Ea a fost! . . . S'a dus! . . . sioti Ella.

— Aceea a fost dara mam'a? replica Jonitia machnit. Si de ce s'a dus?

— Le vei audi tóte! Acuma vina! dise ea Domnule Grünwald jos in gradina ne vei afá!

(finea va urma)

Ciguri-miguri.

A mers si tiganul odata la parintele se se spovedéca (canonésca). Avea multe pacate ciór'a. Intru altele ii spune preotului, ca fiind odata la S-ti'asa la lucru i-a furat 11 saci.

„Bine fetul meu, nu face nimic — ii dise preotul — pentru aceea si pentru cele alalte te voui canonici.“ Se duse preotul afara si re'n-torcand cu o bóta cat de jilava se puse pe tigan jup! jup! pan'o frinsa de sielele lui! Ostanit' de atata munca se puse preotul pe scaun dicand tiganului cu blandetia: „Vedi fetul meu ce parinte bun sum eu, — te-am canonit cu canonul cel mic, mane te poti cumineca.“ — Tiganul acum tot ucis plecá catra casa. — Pe drum in-telni o baba.

— „Buna ziua babo!“

— „Multiamesc dumitale draga!“

— „Unde mergi babo?“

— „Merg la parintele draga — se me canonesc!“

— „Ba la amarul teu babo! Mergi napoi acasa, ca vedi, eu sum om tare si abia, abia am rabdat canonul cel mic; cum i rabdá tu canonul cel mare?! Caci, se ti-o spun: canonul cel mic tot s'o — frint!“

Intr'o diminétia pan'a nu se face ziua, un stapin 'si pomeni servitoriul din somn dicandu-i: „Adame, esi atara de vedi ce timp se arata; — de vor fi stele (senin) vom merge la stréns de fén; de va fi nor, vom merge la taiat de nuele.“ Servitoriul somnuros ese, si re'n-torcénd ii dice: „Stapine! Afara e nor printre stele, nu-i buna vremea nici de fén, nici de nuele!“ (Ch.)

Diverse.

Din actele Alumneului roman din Timisióra.

Raportul casariului alumneal pe lun'a Noemvrie 1885.

Starea cassei „Alumneului roman national, din Timisióra, a fost in 31 lea Octomvrie 1885.

a) in numerariu 75 fl. 81 cr.

b) in depuneri la

„Timisian'a“ 4055 fl. 39 cr.

c) trei actiuni 300 fl. —

Sum'a 4431 fl. 20 cr.

Dela 1-lea Noembrie pana la 30-lea Noembrie a. c. a mai intrat dela: Rvedsm. dn. Ioan Tieran protopop in Lipova ofert benevol 10 fl. — Comun'a bisericésca din Tiernetia z tase ca membru fundatoriu 95 fl. 4 cr. — dl: Stefan Adam tase ca membru fundatoriu 75 fl. — Georgiu Traila ofert benevol 2 fl. — Moise Blidariu tase restante 10 fl. — Iuliu Muntean pretore ofert benevol 5 fl. — Gruia Marii tase rest: 10 fl. — Ion Dobosian tase rest: 5 fl. — Bosice Miu tase restante 5 fl. Petru Cozariu restantia din pretiul de cumperare a realitatii din St. Mihaiu. 27 fl. Petru Miucin tot pentru pretiul de cumperare a realitatii din St. Mihaiu 54 fl. Ion Istin tase rest. 10 fl. Ion Damsia tase rest. 15 fl. Iosif Gradinariu tase rest. 5 fl. Ion Pop tase rest. 11 fl. 25 cr. Gruia Serbovan tase rest 17 fl. 75 cr. Dimitrie Chiritia tase rest 10 fl. V. Voiantiu tase rest 3 fl. Ion Stefanoviciu tase rest. 2 fl. 50 cr. Georgiu Popoviciu tase rest. 10 fl. Filip Ioanoviciu tase rest 9 fl. Dionisie Liub'a tase rest 10 fl. Iova Danila tase rest 5 fl. Iosif Lungu tase rest 5 fl. Iosif Daliciu tase rest. 10 fl. Traian Ciorogariu tase rest. 4 fl. N. Gataiantiu tase rest. 10 fl. V. Adam preot tase rest 15 fl. Cost. Zsurma tase rest. 5 fl. Cost. Popoviciu tase rest. 10 fl. Petru Pecican tase rest. 10 fl. S. Itineantiu tase rest. 10 fl. Ion Stefanoviciu tase rest 1 fl. 80 cr. V. Martinoviciu tase rest. 10 fl. Marcu Savi tase rest. 5 fl. Iovan Ulita tase rest. 2 fl. Suma la olalta **4935 fl. 54 cr.** Subtraganduse spelele de intretinere si spele de proces 114 fl. Remane **4820 fl 94 cr.** Acést'a suma se cuprinde. a) in depuneri la „Timisian'a“ 4455 fl. 39 cr. b) In actiuni 300 fl. c) in numerariu 65 fl. 55 cr. Sum'a de sus **4820 fl 94 cr.** — Timisióra in 30-lea Noemvrie 1885. — Nicolae Cosariu, casariul Alumneului.

Necrolog †.

Ni s'a trimis urmatoriu intristatoriu anontiu de gele: Georgie Baritiu, membru al academiei romane si primul secretar al asociatiunei pentru literatura si cultura poporului roman etc.; incunoscintieza cu anima plina de durere, atat in numele seu cat si al fiilor sei: Victoria, maritata Constantin Iuga, cassarul academiei romane in Bucuresei; Ieronim, functionar la „Albia“ in Sibiu, Aurelia veduva Alexandru Vlad; Octavia, maritata Mihail Stanescu, comerciant in Brasiov; Maria, maritata Mihail Bontescu, avocat in Hatieg, precum si al nepotilor sei si nepótelor sale despre durerosá perdere a iubitei sale sotii Maria G. Baritiu nascuta Velisar, care dupa 44¹/₂ ani a unei casatorii fericite, binecuvéntata cu nóue prunci, din cari mai traiese cei cinci de sus, a incetat din viétia joi in 21 Noemvre st. v. la 12 óre din di, in etate de 66 ani, dupa o scurta suferintia, impartasita fiind cu santele taine. Remasitiile pamentesci ale scumpei repausate se vor ridica Sambata in 23 Noemvrie st. v. din casele proprii Strad'a Farcóei Nr. 402 la 3 óre p. m. si se vor depune spre eterna odihna in cimiteriul gr. or. al bisericei St. Nicolae din Scheiu. Brasiov, in 22 Noemvrie (4 Decemvrie) 1885. Fie-i tierina usióra si memoria binecuvéntata.

D'ale reuntunei romane de lectura din Timisióra.

La serat'a reuniunei rom. de lectura, ténuta in Timisióra la 2 Decemb. st. n. a. c. s'a produs 6 declamatiuni: „Noptea santului Andreiu“ de V. Alexandri prin D-sior'a Maria Crastanescu; „Roman'a“ de J. Papiu prin D-sior'a Eugenia Bocean; „Femeia frumoasa“ de Silvan prin D-sior'a Maria Zarie si „Tótea lume-s poesia“ de V. Bumbac prin D-sior'a Sidonia Janosiu; óra „Omul frumos“ de A. Muresian prin D-lu Georgie Despot, si „Omul frumos“ parodia de J. Grozescu prin D-lu Joan Petroviciu. — S'a cantat de catra corul mixt, sub conducerea dirigintelui Francisc Adam piesele: „Florile codrului“ de Dürner; „Valea morii“ de Fr. Adam; „Copil'a tinerica“ de G. Dim'a; si „Cát e tierina romanésca“ de Porumbescu. — D-siórele care au conlocrat in acest cor sunt sopraniste: Sidonia Janosiu, Eugenia Bocean, Elen'a Maniu, Maria Zarie si Elen'a Todoroviciu; tenoristi Dnii: Georgiu Despot, Atanasiu Stoico, Joan Petroviciu, Joan Chisiozan, Izidor Eisenstädter; si basisti: Georgiu Crastanescu, Nicolae Popoviciu, Carol Stoico si Georgie Bogdan. — Prelanga aplausele secerate in sér'a concertului de catra onoratul public auditoriu, li se aduce si prin acést'a recunoscintia publica in numele reuniunei. — Comitetul.

Necrolog †.

Tiran'a mórte a rapit din mijlocul nostru pro zelosul invetiatoriu Joan Suciú din comuna Coleseci, (lánga Con) care ajunsese la etatea de 45 ani, erá in al 26 lea an al fericitei sale casatorii, si in al 23-lea an de servitiu. A lasat defunctul in gele adanca pre iubita sa sotia, Marina nasc. Mosiu, si cinci copii minoreni, apoi numerosi amici si rudeni. Remasitiile pamantesci i s'au depus la odichna vecinica in 23 Noemvrie n. c. petrecut fiind pana la mormant de intreag'a comuna.

Fie celui reposat tierin'a usióra si memoria binecuvéntata, ear veduvei si orfanilor dee ceriul destula putere si taria de a puté suportá lovirea grea cu care i-a atins sórtea. Vascoú in 26 Noembre 1885. — Crisianul de langa Valea-galbana.

Sfintirea bisericei din Câmp,

s'a seversit cu mare pompa dumineca in 23 Noembrie n. c. Biserica sa reparat de nou, prevedienduse cu scaune, iconostas etc. si adeca pe spelele locuitorilor din comuna castigate prin colectare, lasandu se in est mod capitalul bisericei nentacat. Mult zel a desvoltat intru ajungerea scopului acestuia preotul Teodor Teaha, primariul Georgiu Teaha si epitropul Vasilie Teaha din comun'a numita, cari au premers locuitorilor cu bun esemplu. Sfintirea bisericei a efectuit'o Reverendissimul dn protopop Vasiliu Papp, cu preotii Georgiu Popoviciu din Stein si Vasilie Teaha din Sobodul. in fatia unui public numeros. Mare efect moral a avut predic'a dlui protopop, purcésa din teestul biblic: „In casa ta sum dómne!“ Dupa actul de sfintire sau intruit toti onoratorii presenti la més'a preotului local T. Teaha la un prandiu splendid, unde afabila dómna preotésa Dilinc'a nasc. Popoviciu, a grigit cu bunavointia indatinata, ca nimenea se nu se scóle dela més'a nemultiamit. Toaste inca nu au lipsit, pentru Preasfintia Sa episcopul Joan Metian, pentru dl protopop, pentru luptatorii nostri nationali etc.)*

* Am estras aceste din o correspondintia mai lunga trimisa de dl Vas. Sala, pre care in lips'a de loc nu am putut'o publicá întreaga. Cerem scusa stim. nostru correspondent. Red.

Secusigiu, Secusigiu!

frumos sat romanesc, cu locuitori harnici in munca si destepti la minte; mare pacat trebuie sa fie facut stramosii tei, de nu se mai gata certele si gabovile dintre paratii caselor tale! . . . Un corespondent al nostru de acolo ne comunica o scire intristatoare, care dea cerul sa fie cea din arma audita din comuna aceea mare si frumoasa. Faptul e urmatorul. Invetiatorul Damaschin Margineantiu, de 4 1/2 ani suspins din oficiu pentru mai multe fapte rele, au fost repus, si in 11 Noembrie curg. era sa se predea scola; din intemplantare iuse invetiatiul substituit dl Moise Avramescu era in ziua aceea la conferinta in Timisióra, ear scola era incuata. Preotul Const. Istvanescu a declarat ca intre astfel de inpregiurari nu se pote efectui predarea scolei, ei invetiatiul se fie cu rabdare pana va veni substitutul dsale acasa. Dl Margineantiu vine nu a voit se aiba rabdare, ei in tovarasia cu alti doi individi din comuna, si cu ajutorul covatelului din sat, au spart usia scolei cu un fer de plug, si au intrat in scola cu puterea, in fatia scolarilor dela celelalte clase. Faptul acesta, — gestul de urita — s'a raportat numai decát consistoriului nostru din Arad, si s'a comunicat si cu gar'a din partea unei deputatiuni — capului bisericeii noastre, si treaba s'a sfirsit de ocamlata cu aceea, ca invetiatiul Margineantiu s'a suspins de non, ear comitetul parochial cu preotul Const. Istvanescu in frunte l'au scos din scola in 13 Noembrie curg. (Am estras faptul acesta din o corespondinta mai lunga trimisa de plugariul Pavel Ruian din Secusigiu.)

Intrebare modesta,

adresata catra Venerab. senat scolar din Caransebesiu. — Asi dori se sciu: are Venerab. senat scolar din Caransebesiu cunoscintia ca „corul vocal de plugari“ din comuna Sudriasiu-Jupani, protopresbiteratul Fagetului, si a compus obiceiurile „Statute“ pentru organizarea corului, care „Statute“ trimise protopopului sau referat prin Oa. Dn. protopresbiter din Faget numai decát, si prin Prea Oa. Dnia Sa s'an tramis si Venerab. senat scolar din Caransebesiu spre intarire? Si deca se dá de urma statutelor acestora prin arhivul diecesan, asi dori se sciu se pote fi cauza, de acele nici astadi, dupa aprópe un an de cand leam espedat (adeca din luna ianuarie a. e.) nu ni sau retrimis nici intarite nici neintarite, de si eu si confratii mei din zi in zi asceptam cu bucuria si cu dor se ne vina intarirea „Statutelor“? . . . — Un corist*)

Multiamita publica.

Spectabilul Dn Petru Oprisiu secretariu la directiunea telegrafica din loc, a donat reunitiunei rom. de lectura 100 in scris: Un'a suta esemplare din pies'a de piano-forte „Illustratiune romana“ in valóre de 120 fl. v. a. Pentru acest don frumos i se aduce multiamita publica din partea Reunitiunei. — Comitetul.

*) Ne permitem a atrage atentiunea Venerab. consistoriu din Caransebesiu asupra acestor siruri si a'l ruga. ca afaceri de asta natura se binevoasca a le resolvá mai cu grabire, caei usior se pote intempla si pe alte locuri aceea ce s'a intemplat in Beregszeu, — unde stapinirea politica a disolvat corul din lips'a de statute. Red.

Vorb'a din urma.

Domnul Pavel Rotariu ni-a trimis un respuns mai lung la „respunsul“ dlui Petru Oprisiu, publicat in numeral trecut al fói noastre. Cu parere de reu trebuie sa declaram ca nu'l putem publica. Am tras si pana acuma banial'a onorat. public estitoriu asupra nostra, pentru ca am deschis colónele fói, unor certe per-

sonale, din cari publicul cel mare nu are alt folos decát acela — ca ride. Vrem sa punem stavila acestei banneli, chiar si din motivul acela, ca publicând „respunsul“ fiecaruia, am intinde cearta si „lamuririle“ — ad infinitum. Alt-cum in respunsul dlui Rotariu se cuprind tot lucruri cunosute. — Dl Rotariu finesce cu urmatórele: „Eu ve dau dreptul ca Dle vóstre se compuneti un juriu de onóre din trei ori din 5 barbati, si ve dau dreptul sa alegeti Dle vóstre pre toti 3 — ori 5, numai se fie neutrali: nici din partid'a mea, nici din sinul intielegintei; mie-mi rezerv dreptul a avé numai 2 martori langa mine — fara vot, pre cari eu ii voi alege. In fati'a acestui for se se pertracteze causa discordiei dintre noi, de la inceput pana la fine, in mod sumariu si obiectiv, ér dupa aceea juriul de onóre se-si spuna verdictul seu. Daca acest juriu prin verdictul seu va dice ca eu sum vinovat, atunci éta eu ve promit ca voi recunóscé vinovatia mea si me voi rogá de ertare in public. Daca inse juriul va dice ca Dle vóstre sunteti vin'a, atunci eu nu cer de la Dle vóstre umilirea careia eu me supun: se ve rogati de ertare in public, ei se faceti numai atata: se ve recunóscéti gresiél'a intre noi.“ Santem si noi de parerea, ca discordiile si dusmaniile care au prins radacini atat de adanci in societatea romana din Timisióra numai pe calea acesta se pot delatura; si credem, ca aceia, cari din inima doresc pacea si bun'a intielegere, vor primi propunerea dlui Rotariu! Cu aceste declaram cearta escata in fóia nostra de inchieata!

Teodor V. Pacatian,
redactor.

Csakovári járás szolgabírájától.

3747. szám
szb. 1885.

Pályázat.

Gilád község jegyzői állomás leköszönés folytán üresedésbe jövéen, annak szabályszerü betöltésére a választás folyó december hó 14-ik napjának délelötti 10 órájára Gilád község házába tüzetik ki.

Illetmények

évi 550 frt. fizetés, szabad lakás, a házi és pótkert használata, napidij átalány 25 frt. írószerekre 25 frt. és 32 □ meter tűzifa.

Ezen felül a szabályrendeletileg megállapított díjak, melyek írásbeli magán munkálatokért járnak.

Megjegyeztetik, hogy nevezett község lakosai kevés kivétellel mind románok, s így ezen nyelvnek — a hivatalos magyar nyelven kívül — szóval és írásban való bírása megkívántatik.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat f. é. december hó 13-ig annyival és inkább alólirott szolgabíróhoz benyujtsák, mivel a később érkezőké el nem fogadtatnak.

A község 1 1/2 mértföld kiterjedésű határral bír, és 13 községgel határos.

Csakovárott, 1885. évi december hó 2-án. *)

Muntyán Gyula,
szolgabíró.

*) Se desebide concurs pentru statiunea notariala din Gilád, cu termin pe 14 decembrie n. Red.

Loteria.

Buda, 5. Decembrie 1885:
40, 18, 75, 31, 37.
Praga, 9. Decembrie 1885:
40, 10, 60, 55, 4.
Sibiu, 9. Decembrie 1885:
66, 51, 4, 3, 90.

Piat'a din Budapesta.

(in 11 Decembre 1885.)

Grau s'a vendut in septemana trecuta cam la 120.000 maji metrice cu pretul de ft. 7-8.50 secara circa 8000 de maji a 580-6 ft. orz s'a vendut 10000 cu cate 5-6 ft encurudin s'a vendut cam 9000 de maji cu 5-6 ft. Pretul victualielor si a hórelor a ramas in septimana acesta, cam tot cele obiceiuite. — S'a vendut: pui de gaina cu 70-1.20 cr. gasce grase cu 5-5.50 slabe cu 2-2.20, taete cu 4-4.80, retie grase cu 2-2.50, slabe cu 80 cr — 1 ft. parecchia; epurii cu 1.40 cr. — 1.80 cr; óua 40-42 la un florin; untul cu 70-80 cr; unsóra 80-85 cr; crumpenele 1.80-2 ft. ceap'a 40-40 cr. si aiul cu 14-15 cr. per oilo; legvar se vinde cu 14 ft. maj'a metrice; lardul (slania) cu 48-52 ft. maj'a; lan'a de óie spalata gata se cumpera cea mai buna cu 150-180 ft. ear cea mai claba cu 90-110 ft. maj'a.

Pretiurile bucatelor

notate la Lloydul din Timisióra.

In 11 Decembre n. 1885

Graul, 73 de chilogram.	— fl. — cr. — fl. — cr.
„ 74 „ „	6 „ 60 „ — 6 „ 80 „
„ 75 „ „	6 „ 70 „ — 6 „ 90 „
„ 76 „ „	7 „ — „ — 7 „ 20 „
„ — „ „	— „ — „ — — „
Secara	5 „ 40 „ — 5 „ 50 „
Orzul	4 „ 90 „ — 5 „ 10 „
Ovesul	5 „ 30 „ — 5 „ 50 „
Cucuruzul	3 „ 80 „ — 3 „ 90 „

Burs'a de Budapesta.

(in 11 Decembre 1885.)

Renta de aur ung. libera de dare 6%	94.10
Renta de aur ung. lib-ra de dare 4%	98.90
Renta de chartia ung. 5%	99.50
Obligatiunile imprumutului dumului de fer ung. in argint 5%	148.50
Obligatiunile de stat ale drumului de fer oriental ung. (I. emiss. 1869) 5%	97.25
Obligatiunile de stat ale drumului de fer oriental ung. (II. emiss. 1878) 5%	124.50
Obligatiunile de stat din 1876 de la drumul de fer orient. ung. in aur 5%	109.50
Obligatiunile rurale ungare 5%	102.50
Obligatiunile rurale ungare din 1868 cu clausula de sortire 5%	102.75
Obligatiunile rurale timisiane 5%	101.75
Obligatiunile rurale timisiane d. 1867 cu clausula de sortire 5%	101.50
Obligatiunile rurale transilvane 5%	101.25
Obligatiunile rurale croato-slavone 5%	101.—
Obligatiunile ung. pentru resemperarea diecimeii de vin 5%	97.50
Inprumutul de loteria ung.	117.—
Loteria pentru regularea fisei si a Segedinului	121.—
Renta de papir austriaca	82.50
Renta de argint	83.—
Renta de aur	108.70
Lozele statului din anul 1860	139.—
Banca austro-ung.	865.—
Banca de credit gen. ung.	282.25
Argent	—
Galbini cesaro reg. de valuta	5.85
Galbini austro ung. de cate 8 fl. v. a.	9.85
100 marce in bancnote imp. germ.	60.95
London	126.35

Proprietariu, editor si redactor respondiabil:
Teodor V. Pacatian.

TURNATORIA

de clopote si de metal

a lui

Antonie Novotny

se recomanda pentru facerea de clopote noua, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toata marimea, precum si pentru construirea a mai multor clopote in acord harmonic, oferind garantia pe mai multi ani. Montate cu chivere (coarne) de lemn, fer tuitat si batut; astfeliu construite, ca dupa ce sunt usate pe o parte se poata fi invartite cu inlesnire in orice directiune, prin ceea ce se evita creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele gaurite si premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, si mai puternic mai adanc, ca cele de sistemul vechiu; un astfeliu de clopot in greutate de 30 puncti egaleaza pe unul de 400 puncti.

Recomand mai departe scaune din fer batut pentru clopote, solide si frumoase, clopote pentru orologiu sau djsouri pentru **orologe**, si **toace** din metal, precum si toate celelalte articole de alama si metal apartinatoare d e aceasta categoria, cu preturile cele mai moderate. Se construiesc clopote si pre lunga platire facuta in rate.

Clopote dela 300 puncti in jos, precum si stropitoare de mana se afla totdeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuiaza solid si cu punctualitate, se recomanda

Antonie Novotny.

Timisoara, Fabrica.

Mersul trenurilor calei ferate de stat austro-ungare.

(In valoare de la 1. Juniu 1885.)

Viena—Budapesta—Orsiova—Verciorova						Verciorova—Orsiova—Budapesta—Viena						Timisióra—Bazias																																					
Klm.	Statiunele	Tren. Expr.	Tr. d. per. n15	Tr. acc. N. 1	Tr. per. n17	Klm.	Statiunele	T. Exp. Or. cl. 1**	Tr. d. per n 18	Tr. acc. N. 2	Klm.	Statiunele	Tr. de pers. cl. I—III	T. mixt pers. cl. I—III	T. mixt pers. cl. II—III																																		
		ore m.	ore m.	ore m.	ore m.			ore m.	ore m.	ore m.			ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.																															
—	Vien'a pleca	11 20	9 —	4 30	9 25	—	Verciorov'a . . . pl.	12 04	5 50	6 2	—	—	Timisióra [sos] pl.	5 45	4 50	8 20																																	
278	Budapest'a sosesece	6 9	5 27	10 10	5 25	6	Orsiova "	12 10	4 20	7 03	34	Voitek "	6 6	6 2	10 47																																		
—	Budapest'a pl.	6 20	6 15	10 40	7 40	25	Baile Erbulane . . . "	12 44	5 53	7 56	75	Versietiu "	7 64	7 40	1 54																																		
350	Czegled sos.	—	8 54	12 04	9 35	29	Mehadia "	—	5 8	—	95	Jasenov'a "	8 38	8 30	4 26																																		
—	Czegled pl.	—	8 58	11 25	9 50	57	Porta orient "	—	6 21	8 50	121	Bazias sos	8 54	9 20	4 58																																		
468	Szegedin pl.	10 36	12 44	2 2	1 23	96	Caransebesiu sos.	—	7 32	9 32	Bazias—Timisióra																																						
580	Timisióra [Jos.] sos.	1 6	4 12	4 30	4 20	—	Caransebesiu pl.	—	7 37	9 43	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; font-size: 0.7em;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Klm.</th> <th rowspan="2">Statiunele</th> <th>T. mixt pers. cl. I—III</th> <th>Tr. de pers. cl. I—III</th> <th>T. mixt pers. cl. II—III</th> </tr> <tr> <th>ore m.</th> <th>ore m.</th> <th>ore m.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>—</td> <td>Bazias pl.</td> <td>4 —</td> <td>5 —</td> <td>7 50</td> </tr> <tr> <td>26</td> <td>Jasenov'a "</td> <td>4 29</td> <td>5 23</td> <td>9 —</td> </tr> <tr> <td>46</td> <td>Versietiu "</td> <td>5 47</td> <td>6 43</td> <td>11 56</td> </tr> <tr> <td>87</td> <td>Voitek "</td> <td>7 14</td> <td>7 51</td> <td>2 11</td> </tr> <tr> <td>121</td> <td>Timisióra [sos] "</td> <td>8 17</td> <td>8 18</td> <td>3 59</td> </tr> </tbody> </table>						Klm.	Statiunele	T. mixt pers. cl. I—III	Tr. de pers. cl. I—III	T. mixt pers. cl. II—III	ore m.	ore m.	ore m.	—	Bazias pl.	4 —	5 —	7 50	26	Jasenov'a "	4 29	5 23	9 —	46	Versietiu "	5 47	6 43	11 56	87	Voitek "	7 14	7 51	2 11	121	Timisióra [sos] "	8 17	8 18	3 59
Klm.	Statiunele	T. mixt pers. cl. I—III	Tr. de pers. cl. I—III	T. mixt pers. cl. II—III																																													
		ore m.	ore m.	ore m.																																													
—	Bazias pl.	4 —	5 —	7 50																																													
26	Jasenov'a "	4 29	5 23	9 —																																													
46	Versietiu "	5 47	6 43	11 56																																													
87	Voitek "	7 14	7 51	2 11																																													
121	Timisióra [sos] "	8 17	8 18	3 59																																													
—	Timisióra pl.	12 24	5 30	4 45	4 40	135	Lugosiu "	—	8 33	10 41																																							
640	Lugosiu pl.	—	8 40	6 11	6 04	194	Timisióra [Jos.] sos.	5 16	10 4	11 57																																							
679	Caransebesiu sos.	—	10 37	7 6	7 19	—	Timisióra pl.	5 52	10 12	12 15																																							
—	Caransebesiu pl.	—	5 30	7 9	7 34	307	Szegedin pl.	6 57	1 50	2 39																																							
718	Porta orient pl.	—	8 52	8 12	9 2	424	Czegled sos.	—	4 58	4 58																																							
746	Mehadia pl.	—	10 35	—	9 54	—	Czegled pl.	—	5 10	4 58																																							
750	Baile Erbulane pl.	5 41	10 52	9 41	9 41	497	Budapest'a sos.	10 25	7 2	6 25																																							
767	Orsiova pl.	3 50	11 48	10 07	10 07	—	Budapest'a pl.	10 31	6 50	7 —																																							
774	Verciorova sos.	6 01	—	10 28	10 28	774	Vien'a sos.	3 36	9 20	12 —																																							

*] Acest tren expres spre Orient merge numai Marti'a si Sambata. **] Acest tren expres merge numai Mercuri-Joi- si Dumineca-Luni.

Voitek—Bocsi'a				Valkány—Perjámos				Jasenova—Oravitia—Anina			
Klm.	Statiunele	Tren mixt cl. I—III	Tren mixt cl. I—III	Klm.	Statiunele	Tren mixt cl. I—III	Tren mixt cl. I—III	Klm.	Statiunele	Tren mixt cl. I—III	Tren mixt cl. I—III
		ore m.	ore m.			ore m.	ore m.			ore m.	ore m.
—	Voitek pleca	7 20 dim.	6 10 dim.	—	Valkány pleca	2 35 dim.	—	38	Jasenov'a pleca	8 15 dim.	8 45 ser'a
47	Bocsi'a mont. sos	10 16 "	8 16 ser'a	44	Perjámos sos	4 45 "	—	72	Oravitia sos	11 45 "	10 45 "
—	Bocsi'a — Voitek	—	—	—	Perjámos — Val-	—	—	—	Anina — Oravitia —	—	—
—	Bocsi'a montana pleca	4 — "	5 — dim.	—	kány	—	—	—	Jasenova	—	—
47	Voitek sos	6 20 "	7 46 ser'a	44	Perjámos pleca	—	10 30 dim.	—	Anina pleca	—	11 15 dim.
—	—	—	—	—	Valkány sos	—	12 36 "	—	Oravitia pleca	3 20 dim.	3 30 d. m.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	Jasenov'a sos	4 46 "	5 27 ser'a

Arad—Timisióra					Timisióra—Arad				
Statiunele	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persóne	Klm.	Statiunele	Tren accelerat	Tren de persóne	Tren omnibus	
	ore m.	ore m.	ore m.			ore m.	ore m.	ore m.	
Arad	8 25	6 —	12 30	—	Timisióra	6 07	12 25	5 —	
Aradul-nou	8 36	6 26	12 54	—	Temes Szt. András i	6 22	12 50	5 30	
Német-Ságh	8 54	6 51	1 19	—	Merezifalva	6 40	1 16	5 56	
Ving'a	9 13	7 28	1 50	—	Orezifalva	6 51	1 34	6 16	
Orezifalva	9 25	7 49	2 12	—	Ving'a	7 08	2 04	6 50	
Merezifalva	9 36	8 09	2 30	—	Német-Ságh	7 20	2 25	7 11	
Temes Szt. András	4 55	8 30	2 50	—	Aradul-nou	7 40	2 54	7 44	
Timisióra	10 32	8 58	3 15	—	Arad	7 50	3 10	8 —	

Nota: Numeris cursivi insemnéza órele de nópte, adeca dela 6 óre ser'a pana la 6 óre dim. — Tr. acc. — tren acclerat. Tr. d. Pers. — tren de persóne. Tr. m. — tren mixt. Tr. o. tren omnibus. cl. clasa. ó. — óra. m. — minuta. Klm. distanti'a in kilometri.

Ca uparu l lui Emil Hóssler in Timisióra.